

Landstingsrevisionen

Landstingets revisorer

Landstingsstyrelsen

Granskning av landstingets ekonomiska utveckling och finansiella ställning

Landstingets revisorer har enligt revisionsplan granskat landstingets ekonomiska utveckling och finansiella ställning.

Granskningen har gjorts med anledning av att en tidigare stark ekonomisk ställning under år 2002 kraftigt försämrades. Inriktningen har varit att dels övergripande beskriva och bedöma landstingets soliditets-, likviditets- och resultatutveckling i förhållande till balanskrav och krav på god ekonomisk hushållning, dels översiktligt bedöma landstingets förmåga att möta framtida ekonomiska påfrestningar.

Granskningen bygger på underlag och ekonomisk information från Landstinget i Jönköpings län samt offentlig statistik från Landstingsförbundet och Statistiska Centralbyrån. Intervjuer har också genomförts med ett antal förvaltnings- och ekonomiansvariga både centralt och lokalt inom landstinget.

Resultatet av granskningen, som genomförts av KPMG, framgår av bifogad revisionsrapport.

I rapporten beskrivs landstingets finansiella ställning genom en rad nyckeltal. Nyckeltalen presenteras dels i ett kortsiktigt ettårigt perspektiv, dels i ett längre tidsperspektiv. Redovisningen av nyckeltal görs i tabellform för åren 1997 – 2003 och kommenteras i efterföljande text.

Vidare innehåller rapporten jämförelser mellan Landstinget i Jönköpings län och riket som helhet samt landstingen i Halland och Östergötland.

Rapporten avslutas med ett resonemang kring de faktorer som påverkat landstinget och bidragit till en ekonomi i obalans.

Kostnaderna har ökat snabbare än skatteintäkterna

Landstingets revisorer noterar att landstingets likviditet försämrats under perioden och att kostnadsökningen fortfarande är stor. Särskilt allvarligt är att kostnadsökningen över tid skett i snabbare takt än skatteintäktsökningen. Med undantag för år 2001 har landstingets nettokostnader under perioden löpande överstigit skattemedlen.

Landstingets revisorer finner att granskningen därmed aktualiserar tidigare påpekanden från revisorerna om vikten av att landstingets nettokostnader är i balans.

Positivt finansnetto gör obalansen i nettokostnaderna mindre tydlig

Tack vare positiva finansnetton under del av perioden har landstinget ändå kunnat redovisa ett positivt samlat resultat. Obalansen i landstingets nettokostnader har härigenom blivit mindre tydlig.

Revisorerna har även vid ett flertal tillfällen uppmärksammat landstingsstyrelsen på att finansnettot inte bör användas som regleringspost för att i budgeten uppnå ett samlat positivt verksamhetsresultat om nettokostnaderna är i obalans. Däremot kan finansnettot utnyttjas för att uppnå de finansiella målsättningarna.

Tidigare pensionsåtaganden påverkar likviditet och kassaflöde

Revisorerna vill också kommentera nyckeltalen för soliditet inklusive resp exklusive pensionsåtaganden före 1998. Inklusive dessa åtagande är nyckeltalet år 2003 -36,1 % och exklusive dessa 56,3 %.

Även om nyckeltalet inklusive pensionsåtaganden före 1998 inte ur redovisningsperspektiv är relevant ger det en ytterligare dimension till balansräkningen och det egna kapitalet.

År 2003 belastades landstingets resultat, likviditet och kassaflöde med 95 Mkr relaterat till detta åtagande. Enligt prognoserna från KPA sker årligen en succesiv ökning av utbetalningarna för att 2008 uppgå till 123 Mkr.

I budget och flerårsplan har resultateffekten av det tidigare pensionsåtagandet beaktats. Revisorerna vill med ovanstående endast belysa effekterna på likviditet och kassaflöde. Landstingets finansiella målsättningar för en god hushållning anger bl a att kassaflödet ska vara positivt.

Resultatutvecklingen bidrar till lägre soliditet

Nyckeltalet för resultatutveckling (årets resultat / eget kapital) uppgick 2003 till -6,6 %. Detta innebär att motsvarande andel av det egna kapitalet försvunnit under 2003, vilket också avspeglas i den försämrade soliditeten.

Jämförelser ger likartad bild av ekonomisk utveckling

Jämförelsen med riket som helhet och landstingen i Östergötland och Halland visar att landstingets finansiella ställning de två senaste åren försämrats och att den ekonomiska utvecklingen i de tre landstingen i stort varit likartad.

Positivt i sammanhanget är att nyckeltalet ”totalkostnadsindex” är lågt för vårt landsting och klart lägre än för de två övriga landstingen.

Nettokostnadsutvecklingen kräver kraftfulla åtgärder

Revisorerna anser - mot bakgrund av innehållet i rapporten - det angeläget att landstingsstyrelsen vidtar kraftfulla åtgärder för att få nettokostnadsutvecklingen i balans. De senaste skatteunderlagsprognoserna som visar på en avtagande skatteintäktsökning understryker ytterligare behovet av sådana åtgärder.

2004-06-08

25704

Vid landstingsrevisionens överläggning med representant för centrala ekonomiavdelningen om granskningsrapporten bekräftas i stort den i rapporten beskrivna ekonomiska utvecklingen under perioden för landstinget.

Granskningsrapporten översänds med hemställan om landstingsstyrelsens yttrande över vilka åtgärder landstingsstyrelsen kommer att vidta med anledning av granskningen.

Yttrandet bör lämnas till revisorerna **senast 2004-09-17**.

För landstingets revisorer

Arnold Carlzon
Ordförande

Stig Andersson
Vice ordförande